T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/475
KARAR NO : 2024/46
KARAR TR : 05/02/2024

ÖZET : Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi tarafından, Sosyal Yardım ve İnceleme Görevlisi personel alımı için yapılan mülakatın objektif olmadığı, hukuka aykırı olduğundan bahisle iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : O.O
Vekili : Av. A.T.A.Ç
Davalılar : 1-Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Vekili : Av. M.P.İ
2-Erbaa Kaymakamlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Erbaa Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi (SYDV) tarafından büro görevlisi alımı amacıyla 20/02/2023 tarihinde yapılan mülakatta müvekkilinin başarısız sayıldığını, ancak komisyon üyelerinin tarafsız bir şekilde oluşturulmadığını ileri sürerek müvekkilininmülakatta başarısız sayılmasına ilişkin işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyleAile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Tokat İdare Mahkemesi 15/03/2023 tarih ve E.2023/159 sayılı ara kararı ile, davanın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yanında Erbaa Kaymakamlığına da yöneltilmesi gerektiği gerekçesiyle, Erbaa Kaymakamlığının da dosyaya hasım olarak eklenmek suretiyle hasım düzeltme kararı vermiştir.

3. Davalılardan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı vekili cevap dilekçesinde, davanın adli yargının görev alanına girdiğini öne sürerek görev itirazında bulunmuştur

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

4. **Tokat İdare Mahkemesi 26/04/2023 tarih ve E.2023/159 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davalı vekilinin görev itirazının reddine ve mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir;

> *"...3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunun "Vakıflar" başlıklı 7.maddesinde "Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur. Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarında seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi*

aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar. Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir" hükmüne yer verilmiştir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında çalışan personelin nitelikleri, işe alınmaları, çalışma şartları, aylıkları ve diğer özlük haklan bakımından uygulama birliğinin sağlanabilmesi amacıyla hazırlanan ve Fon Kurulunun 16/02/2012 tarihli ve 2012/1 sayılı kararı ile uygun görülen "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Personelinin Norm Kadro Standartları, Nitelikleri, Özlük Hakları ve Çalışma Şartlarına İlişkin Esaslar'la vakıfların norm kadro sayıları belirlenmiş; aynı Esasların "Personel İstihdamı" başlıklı 8. maddesinde, personelin işe alınmasının mütevelli heyet kararı ve Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün işe alım koşullarının uygunluğu bakımından yapacağı kontrol sonrasında uygun görüşü ile yapılacağı ve yine bu şekilde işe başlatılacağı belirtilmiş; 13. maddesinde ise Genel Müdürlüğün vakıf personelini görevle ilgili organizasyonlarda görevlendirebileceği, bu durumda katılımın zorunlu olduğu kuralı getirilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Erbaa ilçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı için yapılan Büro personeli alımına başvuran davacının, 20.02.2023 tarihinde yapılan mülakatta başarısız sayılmasına ilişkin işlemin iptali ile yoksun kaldığı parasal hakların yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu işlemin kamu gücüne dayanılarak tesis edilmiş bir idari işlem olduğu sonucuna varıldığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girdiği anlaşılmakla, davalı idarece yapılan görev itirazının reddine karar verilmesi gerekmektedir..."

5. Davalılardan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunması üzerine, dilekçe dava dosyasının bir örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın, adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Olayda, davacının, Erbaa Kaymakamlığı SYDV tarafından büro görevlisi alımı amacıyla 20/02/2023 tarihinde yapılan mülakatta başarısız sayıldığı, bunun üzerine söz konusu işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan parasal hakların yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri çoğunlukla belli kamu görevlilerinden oluşmasına rağmen, gerek 3294 sayılı Kanun'da, gerek diğer düzenlemelerde; söz konusu vakıfların kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulduğuna işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması karşısında; davacının mülakatta başarısız sayılmasına ilişkin işlemin iptali ve işlem nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açtığı davanın özel hukuk hükümleri uyarınca çözümlenmesi gerekecektir.

Somut olayda davanın, Erbaa SYDV mütevelli heyeti kararının iptaline ve işlem nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazminine karar verilmesi istemi ile açılması karşısında; söz konusu kararın 3294 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında vakıf mütevelli heyeti kararı niteliğinde olması, 3294 sayılı Kanun gereğince söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması nedenleri ile dava konusu işlemin kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edildiğinin kabulünün mümkün bulunmadığı sonucuna varılmakla; davanın çözümünde de adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 26.02.2018 tarihli ve 2017/675 Esas, 2018/81 Karar sayılı, 28.5.2020 tarihli ve 2020/269 E., 2020/319 K. sayılı ve 15.05.2023 tarihli ve 2023/263 E., 2023/383 K. sayılı kararlarında da benzer hususlar vurgulanmıştır..."

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

8. Danıştay Başsavcısıuyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yapılmış başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Düşüncenin ilgili kısmışöyledir:

"...İdarî yargının görev alanını belirleyen temel kanun olan İdarî Yargılama Usûlü Kanununun2. maddesinde "idarî işlemler", idarî eylemler" ve "idarî sözleşmeler"den dolayı açılacak iptal ve tam yargı davaları idarî dava türleri arasında sayılmak suretiyle bu davaların idarî yargının görev alanında bulunduğuna işaret edilmekle birlikte "idarî işlem", idarî eylem" ve "idarî sözleşme" tanımına yer verilmediğinden, bu kavramların içeriğine hangi işlem, eylem ve sözleşmelerin girdiğininiçtihaden

belirlenmesi zorunludur. Başka bir anlatımla, idarî işlem, idarî eylem ve idarî sözleşmelerin içerik ve kapsamları ile diğer hukukî işlem, eylem ve sözleşmelerden ayrılan yönleri ve bu ayrımların kıstaslarının içtihadî olarak tespiti hukukî bir zorunluluktur. Adlî yargı-idarîyargıayrılığı esası Anayasada yer aldığı halde bu ayrımın kıstaslarına ilişkin kanunî bir düzenleme mevcut olmadığından, içtihaden bu ayrımı belirlemenin dışında bir seçenek bulunmamaktadır. Bu itibarla, kamu hizmeti gören özel hukuk tüzel kişilerinin kamu hizmetleriyle ilgili işlemlerinin idarî işlem sayılıp sayılmayacağının bilimsel ve yargısal içtihatlar nazara alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

İdare hukuku öğretisinde ve Danıştay kararlarında "idarenin işlemi" ve "idarî işlem" ayrımı yapılmakta olup idarenin herhangi bir özelhukuk kişisigibihareket etmek suretiyle egemenlik yetkisi(kamu gücü) kullanmadanözel hukuk alanında tesis ettiği işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların adlî yargı mercilerince çözümleneceği açıktır. Başka bir anlatımla, bu tür işlemler idarenin işlemi olmasına karşın "idarî işlem" olmadıkları için idarî yargının görev alanının dışında kalırlar. Aynı şekilde özel hukuk tüzel kişilerinin işlemlerinin tamamının özel hukuk işlemi olduğu yönündeki genellemeler de doğru değildir. İdarenin her işlemi idarî işlem olmadığı gibi bütün idarî işlemlerin kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilmesi de zorunlu olmadığından, özel hukuk tüzel kişisi olup da kamu hizmeti yapanlar, bu hizmetleri yerine getirirken kamu tüzel kişisi gibi hareket ederek kamu gücükullanmak suretiyle karşı tarafın rızasını aramaya gerek olmadan hukuk aleminde yenilik doğuran irade açıklamasında bulunmaları durumunda idare hukuku kurallarına tâbi olurlar. İdarî işlem tesis etme yetkisi tanınan özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen idarî işlemlerin yargısal denetiminin idarî yargı mercilerince yapılacağı Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarıyla kabul edildiği gibi Fransız Danıştayı da bir kamu gücü ayrıcalığının uygulanmasına dayalı işlemlerin özel hukuk tüzel kişileri tarafından tesis edilmiş olsa bile idarî işlem niteliğinde olduğuna ve bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıkların idarî yargı mercilerince çözümleneceğine karar vermiştir. (31/07/1942 tarihli Monpeurt, 13/01/1961 tarihli Magnier, 08/06/1988 tarihli Gradone kararları)

"Çoğunlukla kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilse de, kimi durumlarda özel hukuk tüzel kişileri de kendilerine tanınan kamu gücü ayrıcalıkları ve yükümlülükleri uyarıncaidarîişlem tesis edebilirler" (GÖZLER Kemal, İdare Hukuku, Cilt I, 2019, s. 761-763).

"Kamu hizmetlerine şu ya da buölçüdedoğrudandoğruya katılanbütün özel örgütler, tamamen özelhukukrejimine tâbî olmakla birlikte, kamusal yetkilerkullanarak yaptıkları işlem ve eylemler konusunda, kamu hukuku ilke ve kurallarına ve idare yargısına tâbi tutulurlar." (Lütfi DURAN, Ders Notları, s.344-345).

"Özel hukuk tüzel kişilerininbazı işlemleri de tamamen idare işlevine ilişkin olup,bunlarınyargısal denetimi de idarî yargının görev alanı içindedir." (Celal ERKUT, İptal Davasının Konusunu Oluşturması Bakımından İdarî İşlemin Kimliği, s.75-82, dpn.10-İd.s.129).

"Özel hukuk tüzel kişilerinin idarî işlemini belirleyen ölçüt kamu gücü ölçütüdür."(K.Burak ÖZTÜRK, İdarenin Denetlenmesinde Zorunlu Tahkim Yolu, s.613.)

"Bazı kuruluşların özel hukuk hükümlerine tâbi tutulması onların mutlaka özel hukuktüzel kişisi olduğu anlamına gelmez. Özel hukuk hükümlerine tâbi olma kuruluşun türünükendiliğindendeğiştiripidarenindışınaçıkarmaz." (İlhan ÖZAY,Futbolda Özelleştirme,İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi (İHİD), Sayı:1-3,1990, s.33).

"Kanunda Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nin özel hukuk hükümlerine tâbi olduğunun belirtilmesi onu özel hukuk tüzel kişisi hâline getirmez. Kanunla bir kamu kurumunun bazı faaliyetleri özel hukuka tâbi kılınabilir. Ancak bir kurumun bazı faaliyetlerinin özel hukuka tâbi kılınması o kurumu kamu kurumu olmaktan çıkarmaz. TFF bir kamu tüzel kişisidir ve yürüttüğü faaliyet itibarıyla da hizmet yerinden yönetim kuruluşu, yani bir kamu kurumudur." (Kemal GÖZLER, İdare Hukuku, Cilt I, 2019, s.213-214)

"Türksat A.Ş.'nin şirket statüsünde kurulmuş olması ve 406 sayılı Kanun'da özel hukuk kurallarına tâbi olduğunun belirtilmesi, kamusal yetki kullandığı ölçüde idare hukuku kurallarınınuygulanmasından bağışıklık kazandırmayacaktır. Bu durum, Türksat A.Ş.'ninrutin faaliyetlerinin yürütülmesinde, personel istihdam rejiminde ve benzeri hususlarda özel hukuk kurallarının uygulanmasına engel değildir."(Ali D. ULUSOY, Yeni Türk İdare Hukuku, 2019, s. 211)

"Adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlıkkonusuolayauygulanması gerekenkanun,kamuhizmetlerininihdasveyürütülmesiileilgiliysebu davanınidarî yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

"Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, 29 Mayıs 1986 tarih ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kanununun 7'nci maddesiyle kurulmuştur. Bu nedenle, bu vakıflar kamu tüzel kişisi olmak için gereken birinci şartı taşırlar. Bu vakıflar, kamu tüzel kişişi olmak için gereken ikinci şartı da taşırlar. Çünkü bunlar birtakım kamu gücü ayrıcalık ve yükümlülükleriyle donatılmışlar; özel hukuku aşan şart ve hükümlere tâbi kılınmışlardır. Örneğin vali veya kaymakam kanun gereği vakfın başkanıdır. Mütevelli heyetinin çoğunluk üyeleri il ve ilçedeki birtakım kamu görevlilerinden oluşur. Seçimlik üyelerini de birtakım kamusal makamlar seçmektedir. Vakfın mütevelli heyetinin oluşum tarzı dahi tipik bir özel hukuku aşan hükümdür. Keza kanunda bu vakıflara ilişkin vergi muafiyeti, mallarının haczedilemezliği, alacaklarının Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanuna göre tahsil edilmesi gibi daha pek çok kamu gücü ayrılacağı ve yükümlülüğü niteliğinde hüküm vardır. Hangi özel hukuk tüzel kişisi böyle ayrıcalık ve yükümlülüklerle donatılmıştır? Dolayısıyla bu vakıflar birer kamu tüzel kişisidirler." (GÖZLER Kemal, İdare Hukuku, Cilt 1, 2019, Bursa, s. 212-213)

Bilimsel görüşler ile adlî yargı-idarî yargı ayrımına ilişkin yüksek mahkeme kararları birlikte değerlendirildiğinde,kamu hizmeti yapmakla görevlendirilen özel hukuk tüzel kişilerinin bu hizmetleri yerine getirirken tesis ettikleri işlemler hakkında uygulanacak hukukî rejimin tespitiaçısından idare işlevinin belirleyici olduğu, idare işlevine ilişkin ayırıcı kıstasların; kamu gücü ve kamu hizmetiolduğu,idarî karar almayetkisiyledonatılmışolmalarınakarşılık, gerekstatüleri ve gereksetеşkilatlanmaları ve yönetimleri bakımındanözelhukuk tüzel kişisi olup da, kamu hizmeti görenlerin, bu hizmetleri yerine getirirken kamu gücü kullanmaları hâlinde bu işlemlerinin idare hukuku kurallarına tâbi olduğu ve idarî yargının görevalanı içindeyeraldığısonucunavarılmaktadır.

Bu itibarla, özel hukuk tüzel kişisi tarafından tesis edilmiş olsa da bir hukukî işlemin idarî işlem olupolmadığınınbelirlenebilmesi için işlemin tesisi sırasında özel hukuk tüzel kişisi tarafından kamu gücü ayrıcalığından yararlanılıp yararlanılmadığının tespiti gerekir. Bir başka ifadeyleişlemi tesis edenin özel hukuk tüzel kişisi olması, sadece bu sebeple işlemi özel hukuk işlemi haline getirmeyeceğinden, işlemin hukukî mahiyeti değerlendirilmelidir.

Kamu hizmetlerinin tamamının Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince yerine getirildiği dönemlerde özel hukuk tüzel kişilerinin idarî işlem tesis etmesi ve idarî davalarda davalı mevkiine alınması söz konusuolamazdı. Bu nedenle idarî işlem tanımı yapılırken organik kıstas esas alınmak suretiyle işlemin Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinden biri tarafından tesis edilmiş bulunması idarî işlemin zorunlu unsuru olarak kabul edilirdi.

İmtiyaz sözleşmeleri ve özelleştirmeye ilişkin Anayasal ve kanunîdüzenlemeler uyarınca tekel niteliğindeki bazı kamu hizmetlerinin sunumunun işletme hakkının belirli bir süreyle özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesi, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde bazı yatırım ve hizmetlerin kamunun gözetimve denetimi altında özel hukuk tüzel kişilerince yerine getirilmesininbenimsenmesi ve ekonomik kolluk işlemlerinin bir kısmının mevzuatla özel hukuk tüzel kişilerine bırakılması üzerine kamu hizmetlerini bu usûllerle yerinegetirenözelhukuk tüzel kişilerine kamu gücükullanarak idarî işlem tesis etme yetkisi verilmesi nedeniyle idarî işlemin tanımında organik kıstas zorunlu unsur olmaktan çıkmıştır.

Ekonomik gelişmelere bağlı olarak yaşanan bu hukukî değişimler sonucunda özel hukuk tüzel kişilerinin hiç bir suretle idarî işlem tesis edemeyeceğine ilişkin kabûlün artık geçerliliğinin kalmadığı bilimsel ve yargısal içtihatlarla ortaya konulduğundan, özel hukuk alanına ilişkin işlemlerinin adlî yargıda dava edilebileceğikonusundatereddütbulunmayan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının 3294 sayılı Kanun uyarınca kamu gücü kullanarak tesis ettikleri işlemlerin fonksiyonel anlamda idarîişlem olması nedeniyle bu işlemlerin hukukî denetiminin idarî yargı mercilerince yapılması gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin E.1991/1, K.1999/11 sayılı kararında; kurucuları ve organları kamu görevlilerinden oluşan Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfının (ATGV) adalet hizmetine yardımcı ve o'na bitişik olarak kamu hizmeti yerine getirmesi ve ağırlıklı olarak kamusalbir nitelik taşıması dolayısıyla kamu tüzel kişiliğine yaklaşan yeni bir müessese olduğunun kabulü gerektiği, buna göre idare hukuku alanına ilişkin bulunan Vakıf Konut Yönetmeliği ile önceden düzenlenmiş objektif kurallara göre yapılan değerlendirme sonucunda re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilen lojman tahsisine ilişkin dava konusu işlemintüm unsurlarıbakımındanidarî işlemniteliğitaşıdığı,ATGV'ninMedenî Kanun hükümlerine göre kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişisi olmasının, tümü üst düzey kamu görevlilerindenoluşanVakıf YönetimKuruluncaidarîusûl ve esaslaragöretesis edilen işlemin idarî niteliğini ortadan kaldırmayacağı ve bu itibarla, davanın çözümünde idarî yargı merciinin görevli olduğu belirtilmiş, Uyuşmazlık Mahkemesinin E.1995/2, K.1995/2 sayılı kararında bir başka özel hukuk tüzel kişisi olan Türkiye Jokey Kulübü Derneğinin 6132 sayılı At Yarışları Kanunu uyarınca Tarım Bakanlığı ile yaptığı sözleşme ve anılan Kanun hükümlerine göre at yarışında dereceye giren atlar ve müşterek bahis ile ilgili olarak tesis ettiği işlemden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idarî yargı merciinin görevli olduğu ifade edilmiştir.

Danıştayca da özel hukuk tüzel kişilerinin tesis ettiği işlemlerin, kamu hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin olması ve kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edilmesi halinde davanın idarî yargı merciince çözümlenmesi gerektiğine istikrarlı bir şekilde karar verilmekte olup, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarınca yürütülen hizmetin kamu hizmeti niteliğinde olup olmadığı ve işlem tesis edilirken kamu gücü kullanılıp kullanılmadığı gözetilmek suretiyle görevliyargı mercinin belirlenmesi gerekir.

Sosyal devlet ilkesinin gerçekleştirilmesi amacından hareketle sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının âdilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak ve sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmek amacıyla yürürlüğe konulan 3294 sayılı Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede 3294 sayılı Kanunun emredici hükmü gereği zorunlu olarak kurulan ve buözelliği itibarıyla Türk Medenî Kanununa göre gerçek veya tüzel kişilerin mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan vakıflardan ayrılan, tabiî başkanı mülkî idare âmiri olan, mütevelli heyeti Kanunda sayma suretiyle belirlenen kamu görevlileri ve kamu makamlarınca seçilen kişilerden oluşan, çeşitli kamu gücü ayrıcalıkları ile donatılan ve ilgililerin hukukî durumuna etki edecek tek yanlı idarî işlemler yapabilme yetkisine sahip olan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarınca tesis edilen her bir işlemin hukukî niteliğine göre görevli yargı merciinin tayin edilmesi gerekmektedir.

633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca hazırlanarak yürürlüğekonulan ve bazı maddeleri Cumhurbaşkanı kararı ile değiştirilen "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Personelinin Norm Kadro Standartları, Nitelikleri, Özlük Hakları ve Çalışma Şartlarına İlişkin Esaslar" uyarınca yapılan mülakatta davacının başarısız sayılmasından kaynaklanan uyuşmazlık, iş hukuku kapsamında bir ilişkinin kurulması öncesinde idarî esaslara göre tesis edilen işlemden kaynaklandığından, bir başka

ifadeyle henüz akdî ilişki kurulmadığı için idare hukuku alanında ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümünde sözleşme hükümlerinin ve özel hukuka ilişkin tamamlayıcı kanun hükümlerinin yorumlanması söz konusu olmayacağından, davanın görüm ve çözümünün idarî yargının görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır."

IV. İLGİLİ HUKUK

A.Mevzuat

9. 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(Değişik : 16/06/1989 - 3582/1 md.)
Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir" şeklindeki düzenleme ile kanunun amacı düzenlenmiş; aynı Kanunun 3. maddesinde, "Bu Kanunda öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Başbakanlığa bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur."

10.3294 sayılı Kanun'un *"Vakıflar"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 1/12/2004 – 5263/19 md.) Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.
(Değişik ikinci fıkra: 1/12/2004 – 5263/19 md.) Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.
(Ek fıkra: 20/2/2014-6525/18 md.) Büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında, ikinci fıkrada hayırsever vatandaşlar arasından seçileceği belirtilen iki üye; il sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için doğrudan vali tarafından, ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için ise kaymakamın teklifi üzerine vali tarafından belirlenir. Ayrıca, il veya ilçede bu Kanunda belirlenen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu bulunmaması hâlinde il sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için doğrudan vali tarafından, ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için ise kaymakamın teklifi üzerine vali tarafından üçüncü bir kişi daha belirlenir. İl veya ilçe sınırları içerisinde köy bulunmaması hâlinde, köy muhtarı yerine bir mahalle muhtarı daha mütevelli heyetinde görev yapar. İlde vali, bir vali yardımcısını başkan vekili olarak; büyükşehir belediye başkanı, genel sekreteri veya genel sekreter yardımcısını; il belediye başkanı da bir belediye başkan yardımcısını toplantılarda kendisini temsil etmek üzere görevlendirebilir.
Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir.
(Mülga dördüncü fıkra: 1/12/2004 – 5263/19 md.)
(Ek fıkra: 16/5/2018-7144/7 md.) Vakıflar, 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünce imzalanacak işletme düzeyinde toplu iş sözleşmesi kapsamında işyerleridir."

11. 01/12/2004 gün ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un (mülga) 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün kurulması, teşkilâtı, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiş, 2. maddesinde, bu Kanunda geçen vakfın, il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarını ifade ettiği belirtilmiş, 5. maddesinde, vakıflarda çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak Fon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

12. 5263 sayılı Kanun, 08/06/2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 11. maddesinde yer alan *"3294 sayılı Sosyal*

Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun amaçlarını gerçekleştirmek ve uygulanmasını sağlamak için gerekli idari ve mali tedbirleri almak." şeklindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü adı altında yeniden yapılandırıldığı tespit edilmiştir. 02/07/2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 ile 31. maddeleri, 34. maddesinin birinci ikinci ve dördüncü fıkraları, 35. maddesi, ek 1. maddesi,geçici 1 ile geçici 11. maddeleri ile eki (1) sayılı cetvel yürürlükten kaldırılmış, 33. maddenin ikinci fıkrasında yer alan *"Bakanlık"* ibaresi *"Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı"* şeklinde değiştirilmiş, 21 Nisan 2021 tarihli 31461 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesine göre; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak ikiye ayrılmıştır.

13. 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin*"Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu"* başlıklı 34. maddesi şöyledir:

" (1) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/3 md.)
(2) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/3 md.)
(3) Fon Kurulunun görevleri şunlardır:
a) Fonda toplanan kaynakların, Bakanlıkça ve il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları tarafından yürütülecek sosyal yardım proje ve programları ile yatırım programları çerçevesinde dağıtım önceliklerini belirlemek ve dağıtımına karar vermek,
b) Gerekli görülen hâllerde, hizmetin aksamadan yürütülmesi için usûl ve esaslarını açıkça belirlemek kaydıyla Bakanlığa yetki devrinde bulunmak.
c) İl ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak.
ç) İl ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları ile diğer kurum ve kuruluşlardan gelen sosyal yardım amaçlı talep ve teklifleri değerlendirmek.
d) Toplumda dayanışma ve paylaşma bilincini geliştirmek ve desteklemek üzere bilimsel, sosyal ve kültürel programlar ve projeler önermek, hazırlanan projelere destek sağlamak.
(4) (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/3 md.)"

14. 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 4. maddesi gereğince, *"Vakıflar, özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir."*

15. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 101. maddesinde, *"Vakıflar, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları"* olarak tanımlanmıştır.

16. 4721 sayılı Kanun'un *"Denetim"* başlıklı 111. maddesi şöyledir:

"Vakıfların, vakıf senedindeki hükümleri yerine getirip getirmedikleri, vakıf mallarını amaca uygun biçimde yönetip yönetmedikleri ve vakıf gelirlerini amaca uygun olarak harcayıp harcamadıkları Vakıflar Genel Müdürlüğünce ve üst kuruluşlarınca denetlenir. Vakıfların üst kuruluşlarınca denetimi özel kanun hükümlerine tabidir."

B. Yargı Kararları

17. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 09/06/2017 tarihli ve E.2016/3., K.2017/4 sayılı kararında, *"Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının özel hukuk tüzel kişiliğine sahip, ayrı işyeri olan bağımsız işveren oldukları..."* tespit edilmiştir.

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin 08/07/2019 tarihli ve E.2019/297, K.2019/422 sayılı kararı ile, *"3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri (çoğunlukla) belli kamu görevlilerinden oluşmasına rağmen, gerek 3294 sayılı Yasada, gerek diğer düzenlemelerde;söz konusu vakıfların kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulduğuna işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması karşısında davacının muhtaçlık aylığının kesilmesine ilişkin açılan davanın özel hukuk hükümleri uyarınca çözümlenmesi gerekeceği"* sonucuna varılarak, uyuşmazlık konusu davanın çözümünde adli yargının görevli olduğuna karar verilmiştir. Mahkemenin 28/05/2020, E.2020/269, K.2020/319 sayılı kararında da aynı durum vurgulanmıştır.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/02/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılardan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20.Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, Erbaa Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi için yapılan büro personeli alımına ilişkin sınava başvuran davacının, mülakat sonucunda atanmasının uygun bulunmamasına ilişkin 20/02/2023 tarihliişlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalacağı parasal haklarının ödenmesi istemiyle açılmıştır.

22. 3294 sayılı Kanun'un 7. maddesindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün il ve ilçedeki faaliyetlerini, her ilde vali ve her ilçede ise kaymakam başkanlığında oluşturulmuş Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla yürüttüğü belirtilmiştir. Yine Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü web sitesinde *"SYDV'lerin (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları) Yapısı"* başlıklı bölümde *"Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile Genel Müdürlük arasında hiyerarşi olmayıp, Vakıflar Özel Hukuk Tüzel Kişiliği şeklinde örgütlenmişlerdir."* denilmek sureti ile vakıfların işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu hususuna açıklık getirtildiği görülmektedir.

23. Dava konusu olayda dava konusu edilen kararı tesis eden vakfın 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine dayanılarak kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi niteliğindeolduğu ve iptal konusu işlemin de vakıf mütevelli heyeti kararı niteliğinde bulunduğu açıktır.

24. 3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri (çoğunlukla) belli kamu görevlilerinden oluşmasına rağmen, gerek 3294 sayılı Kanun'da, gerek 5263 sayılı Kanun ve gerekse 5263 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de söz konusu vakıfların kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulduğuna işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması karşısında; vakıf çalışanlarının işe alınması ve bu kişiler ile akdedilen belirli veya belirsiz süreli iş sözleşmesinin tarafı olması bakımından Vali ve Kaymakamın, Kanundan kaynaklanan vakıf başkanlığı nedeniyle işveren sıfatını taşıdığı kuşkusuzdur.

25. Bu durumda; vakfa personel alımına ilişkin mülakat sınavının, 3294 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında vakıf mütevelli heyeti kararı ile yapıldığı, 3294 sayılı Kanun gereğince, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması nedeni ile dava konusu işlemin kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edildiğinin kabulü mümkün bulunmadığından; davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

26.Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Tokat İdare Mahkemesinin 26/04/2023 tarih ve E.2023/159 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ileTokat İdare Mahkemesinin 26/04/2023 tarih ve E.2023/159 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/02/2024 tarihinde Üyeler Nilgün TAŞ, Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞUİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Davacı vekili; Erbaa Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi tarafından büro görevlisi alımı amacıyla 20/02/2023 tarihinde yapılan mülakatta müvekkilinin başarısız sayılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığına karşı idari yargıda dava açmış; İdare Mahkemesi davanın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Erbaa Kaymakamlığı husumetiyle görülmesine karar vermiştir. Davalılardan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı vekili davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuş, Tokat İdare Mahkemesi ise görev itirazının reddine karar vermiştir. Davalılardan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle dilekçe verilmesi üzerine, dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi üzerine, dosya Uyuşmazlık Mahkemesine gelmiştir.

Dava konusu edilen Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi Mütevelli heyeti kararının iptali ise de idare mahkemesince davalı olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına karşı açılıp, Erbaa Kaymakamlığı da davalı olarak dosyaya eklemiştir. Oysa Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 09/06/ 2017 tarih ve E.2016/3, K.2017/4 sayılı kararında, *"Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının özel hukuk tüzel kişiliğine sahip ayrı işyeri olan bağımsız işverenin oldukları"* tespit edilmiştir. Eldeki başvuruya konu İdare Mahkemesi dosyasında, işlemi yapanın Tekkeköy Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi olduğu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Erbaa Kaymakamlığının davalı olarak kabul edildiği gözetildiğinde, İdare Mahkemesince davanın husumet nedeniyle reddine karar verilmeli; davacı yanca adli yargıda işlemi yapan ve Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca, tüzel kişiliği bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi aleyhine dava açılmalıdır. Bu haliyle, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Erbaa Kaymakamlığının davalı konumunda olduğu uyuşmazlığının çözümünde, husumet konusunu görevli yargı yerinin karara bağlanması gerektiği gözetilerek idari yargı yerinin belirlemesi gerekir. Sayın çoğunluğun, uyuşmazlığın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma mütevelli heyet kararının iptali olduğu ve davanın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi husumetiyle adli yargıda görülmesi gerektiği düşüncesine katılmakla birlikte, somut uyuşmazlıkta davalı konumunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Erbaa Kaymakamlığı olduğundan ve vakıf davalı olmadığından, idari yargının bu davalı yönünden görevli olduğu düşüncesindeyim.

Üye
Nilgün TAŞ

KARŞI OY

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; iptal davalarının, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı hükme bağlanmıştır. İptal davasına konu edilebilecek işlemler, idari makamların idare işlevine ilişkin olarak tesis ettikleri, muhatapları yönünden çeşitli hak ve yükümlülükler doğuran tek yanlı irade açıklamalarıdır.

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 7. maddesinde; *"Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmaları yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdi ve ayni yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur. Mülki idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, defterdar, il milli eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt*

çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya İlçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar. Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıya aktarılan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; kuruluşu, karar mercii ile faaliyet alanı Kanunla belirlenmiş, faaliyet alanı Anayasanın başlangıç kısmı ile 2. maddesinde ifade bulan sosyal devletin gereklerinin yerine getirilmesine dair kamu hizmeti olan ve fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak gibi kamu yararına uygun amaçları olan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının, özel hukuk tüzel kişiliği yanında kamu tüzel kişiliğine de sahip karma tüzel kişiliklerinin olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca hazırlanarak yürürlüğekonulan ve bazı maddeleri Cumhurbaşkanı kararı ile değiştirilen "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Personelinin Norm Kadro Standartları, Nitelikleri, Özlük Hakları ve Çalışma Şartlarına İlişkin Esaslar" uyarınca yapılan mülakatta davacının başarısız sayılmasından kaynaklanan uyuşmazlık, iş hukuku kapsamında bir ilişkinin kurulması öncesinde idarî esaslara göre tesis edilen işlemden kaynaklandığından, bir başka ifadeyle henüz akdî ilişki kurulmadığı için idare hukuku alanında ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümünde sözleşme hükümlerinin ve özel hukuka ilişkin tamamlayıcı kanun hükümlerinin yorumlanması söz konusu olmayacağından, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi Mütevelli Heyetinin işleminin, kamu gücüne dayanılarak tesis edilmiş bir idari işlem olduğu, bu nedenle uyuşmazlığın görüm ve çözüm görevinin idari yargı yerine ait olduğu düşüncesiyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Bilal ÇALIŞKAN